

رابطه ابعاد شخصیت با سبک‌های دلبستگی و سبک‌های هویت در دانش‌آموزان با آسیب شنوایی

شهناز محمدی^۱، سیدعلی کاظمی رضایی^{۲*}، حامد قاسمی ارگنه^۳، سید ولی کاظمی رضایی^۴، سیده عادله موسوی^۵

۱. استادیار گروه روان‌شناسی بالینی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

۲. کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

۳. دانشجوی دکتری مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، ایران

۴. دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

۵. کارشناسی روان‌شناسی بالینی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۹۵/۴/۱۲

تاریخ پذیرش: ۹۵/۸/۲۲

چکیده

زمینه و هدف: سبک‌های دلبستگی و هویت به‌عنوان دو مؤلفه بسیار مهم شخصیت و عوامل مرتبط با آن همواره مورد توجه پژوهشگران قرار داشته است؛ بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ابعاد شخصیت با سبک‌های دلبستگی و سبک‌های هویت در دانش‌آموزان با آسیب شنوایی بود.

روش: روش مطالعه حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان پسر با آسیب شنوایی (زیر ۱۴ سال) بود که در موسسه آموزشی امام صادق در استان مازندران در سال تحصیلی ۹۴ مشغول به تحصیل بودند که از بین آنها ۶۲ نفر به‌صورت در دسترس به‌عنوان نمونه مورد مطالعه انتخاب شده‌اند و به پرسشنامه‌های شخصیت (آیزنک، ۱۹۷۵)، سبک دلبستگی کولینز و رید (کولینز و رید، ۱۹۹۰)، و سبک هویت (برزونسکی، ۱۹۸۹) پاسخ دادند. برای تحلیل داده‌ها از روش همبستگی و رگرسیون استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج آزمون همبستگی و رگرسیون نشان داد که فقط سبک دلبستگی اضطرابی با سبک‌های هویت سردرگم در دانش‌آموزان با آسیب شنوایی دارای همبستگی معنادار (۰/۴۱۲) است. سبک‌های دلبستگی اجتنابی و ایمن با سبک‌های هویت همبستگی معنادار ندارند (۰/۰۵ > p). همچنین نتایج پژوهش نشان داد که هیچ‌یک از ابعاد شخصیت قادر به پیش‌بینی سبک‌های دلبستگی و سبک‌های هویت دانش‌آموزان با آسیب شنوایی نیستند (۰/۰۵ > p).

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج پژوهش حاضر فقط با توجه به سبک دلبستگی و سبک هویت نمی‌توان ویژگی‌های روانی افراد با آسیب شنوایی مانند مشکوک بودن به اطرافیان را پیش‌بینی و برای رفع مشکلات ارتباطی‌شان برنامه‌های مطلوب در نظر گرفت.

کلیدواژه‌ها: شخصیت، سبک‌های دلبستگی، سبک‌های هویت، آسیب شنوایی

*نویسنده مسئول: سیدعلی کاظمی رضایی، کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

ایمیل: Ali.Kazemi8989@gmail.com | تلفن: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۹۲۲۰

مقدمه

در پژوهش خود نشان دادند که سبک‌های هویت اطلاعاتی و هنجاری به طور معناداری پیش‌بینی‌کننده صمیمیت اجتماعی هستند. به نظر می‌رسد یکی از عوامل مهم اثرگذار در کسب هویت، سبک دلبستگی فرد باشد.

سبک دلبستگی یکی از مهم‌ترین عوامل در تعاملات بین فردی است که در دوران کودکی فرد شکل می‌گیرد و با توجه به محیطی که در آن تحول یافته است، در سنین بعدی ادامه می‌یابد (۱۰). دلبستگی عبارت است از موقعیتی عمیق و پایدار زیستی، روان‌شناختی، و اجتماعی که بر اساس ارتباط میان کودک و مراقبان او در سال‌های اولیه زندگی شکل می‌گیرد (۱۱). اکبریان و مرادی (۱۲) بیان کردند که سبک دلبستگی ایمن و نایمن اجتنابی، با واسطه‌گری حافظه سرگذشتی بر سبک‌های هویت اثر می‌گذارند و سبک دلبستگی نایمن اضطرابی، بدون واسطه‌گری حافظه سرگذشتی و به صورت مستقیم بر سبک‌های هویت اثر دارد. امانی و همکاران (۱) نشان دادند که رابطه‌ای معنادار میان سبک‌های دلبستگی و سبک‌های هویت وجود دارد. در تمام فرهنگ‌ها ایجاد هویت یکی از شرایط اساسی شکل‌گیری شخصیت موردپذیرش جامعه است. افراد به کمک هویت است که به تدریج از خویش‌نمایی می‌رسند و اگر این تعریف با واقعیت‌های اجتماعی آنها در تعارض باشد حالت‌هایی مثل ناپختگی، فشار روانی، و مشکلات رفتاری را تجربه می‌کنند (۱۳).

رابطه مادر-کودک مهم‌ترین اصلی است که در تحول شخصیت انسان مورد تأکید بیشتر روان‌شناسان قرار گرفته است. دلبستگی بین مادر و کودک شالوده اجتماعی شدن کودک را در سال‌های بعدی پی‌ریزی می‌کند. بالبی پیوند دلبستگی را در کودک یک نیاز اولیه و اساسی می‌داند (۱۴). متخصصان معتقدند که سرنوشت تحولی کودک منوط به مراقب و هماهنگ شدن او با آهنگ تحول کودک است. پژوهش‌های متعددی بر نقش اساسی رابطه مراقب-کودک

مطالعه هویت جنبه اساسی و درونی است که به کمک آن فرد با گذشته خود ارتباط یافته در زندگی احساس تداوم و یکپارچگی می‌کند. شکل‌گیری هویت، ترکیبی از مهارت‌ها، جهان‌بینی و همانندسازی‌های کودکی است که به صورت یک کل کم‌وبیش منسجم، پیوسته و منحصر به فرد درمی‌آید که برای فرد، حس تداوم گذشته و جهت‌گیری به سوی آینده را فرامی‌خواند (۱). نوجوانی مرحله‌ای است که با تغییرات اساسی در خود و تشکیل یک هویت پایدار همراه است (۲). بر اساس نظریه جیمز ماریاس که رویکرد سبک‌های هویت را مطرح کرد و چهار سبک متفاوت را برای رویارویی نوجوانان با مسائل مرتبط با هویت معرفی نمود (۳ و ۴). هویت‌یابی شامل دو بعد مهم تعهد و اکتشاف است. تعهد کسب مجموعه‌ای پایدار از ارزش‌ها و اهداف است و اکتشاف به این معنی است که فرد تا چه اندازه ارزش‌ها، باورها و نقش‌های اجتماعی گوناگون را موردبررسی می‌دهد (۲). از ترکیب تعهد و اکتشاف فرد نسبت به اهدافی که انتخاب می‌کند، چهار وضعیت هویتی موسوم به دستیابی به هویت (تعهد و اکتشاف بالا)، هویت زودرس (اکتشاف پایین و تعهد بالا)، هویت معوق (اکتشاف بالا و تعهد پایین)، و هویت پراکنده (اکتشاف و تعهد پایین) به وجود می‌آید (۵). جدیدترین نظریه مربوط به هویت، نظریه سبک‌های هویت برزونسکی است (۶). نظریه سبک‌های هویت به جای تمرکز بر پیامد شکل‌گیری سبک‌ها، بر فرآیند شکل‌گیری هویت تأکید می‌کند (۷). برزونسکی سه سبک هویتی را معرفی می‌کند که در آن افراد دارای سبک اطلاعاتی خود را در زمانی که باید تصمیم‌هایی در مورد هویت خود یا حل مشکلات شخصی‌شان بگیرند، بسط داده و از آن سود می‌برند. سبک هنجاری به مطابقت داشتن با دیگران و همچنین اجرای دستورالعمل‌ها و انتظارات افراد مهم در زندگی اشاره می‌کند و سبک نامتمایز اجتنابی به اجتناب از تصمیم‌گیری و حل مشکلات اشاره می‌کند (به نقل از ۸). دانشپور و همکاران (۹)

1. Avoidance

دیدگاه دیگران راجع به او چگونه است و تعهد نسبت به ارزش‌های شخصی و هدف‌های زندگی است (۲۲ و ۲۳).

افراد با آسیب شنوایی دسته‌ای از کودکان با نیازهای ویژه هستند که به دلیل نارسایی‌های حسی در معرض خطر دلبستگی نایمن قرار دارند. به‌طور معمول مراقبان کودکان ناشنوا در تعاملات خود با کودک، عضو مسلط بوده و به‌صورت جهت‌دهنده‌تر و مهارگرتر عمل می‌کنند (۱۱) کودکان با آسیب شنوایی به دلیل نارسایی‌های جسمی و محرومیت‌های ناشی از آن اغلب قادر به ایجاد رابطه اجتماعی و متقابل با دیگران نیستند و سازش‌یافتگی عاطفی و اجتماعی آنها با دشواری روبرو است؛ بنابراین شناخت ویژگی‌های شخصیتی و سبک هویت و دلبستگی این دسته از افراد می‌تواند کمک شایانی به نحوه ارتباط و روابط متقابل افراد جامعه با این افراد نمود؛ بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ابعاد شخصیت با سبک‌های دلبستگی و سبک‌های هویت در دانش‌آموزان با آسیب شنوایی است.

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان پسر با آسیب شنوایی مراکز استثنایی استان مازندران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود که از بین آنها نمونه‌ای به حجم ۶۴ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. شرط ورود به پژوهش داشتن حداقل سن ۱۲ و حداکثر ۱۴ سال و توانایی برقراری ارتباط بود و شرط خروج سن کمتر از ۱۲ و بیشتر از ۱۴ سال، دختر بودن و عدم توانایی برقراری ارتباط بود. سطح آسیب شنوایی بین ۴۰ تا ۵۵ دسی‌بل بود که نشانه کاهش شنوایی متوسط و بروز مشکل دائمی در هنگام مکالمات روزمره است.

ب) ابزار

۱. پرسشنامه شخصیت آیزنک: این پرسشنامه توسط آیزنک (۱۹۷۵) جهت سنجش شخصیت نوجوانان ۱۲-۱۸ ساله ساخته شده است و شامل ۸۰ گویه و سه خرده‌مقیاس برون‌گرایی-

در تحول شخصیت و نوع روابط آتی کودک در بزرگسالی تأکید کرده‌اند (۱۱). همچنین تحول دلبستگی وابسته به فرهنگ است. البته سبک‌های دلبستگی از لحاظ تنوع متفاوت است و می‌تواند تأثیر زیادی بر شخصیت فرد بگذارد (۱۵). روان‌شناسان در بحث از شخصیت، بیش از هر چیز به تفاوت‌های فردی توجه دارند، یعنی ویژگی‌هایی که یک فرد را از افراد دیگر متمایز می‌کنند. شخصیت را شاید بتوان اساسی‌ترین موضوع علم روان‌شناسی دانست (۱۶) که تا حدی به وضعیت ارتباطی و تعاملات فرد با دیگران بستگی دارد و آسیب‌های حسی مانند ناشنوایی می‌تواند بر تحول روان‌شناختی فرد تأثیر منفی بگذارد. نارسایی شنوایی شدید تقریباً تمام جنبه‌های تحول سالم روانی - اجتماعی را مختل می‌کند. با این حال مطالعات و مشاهدات درباره کودکان آسیب‌دیده شنوایی نشان داده که چنانچه آنها دچار ناتوانی‌های همراه نباشند، سطح هوش عمومی آنها در مقایسه با کودکان شنوا تفاوتی ندارد (۱۷ و ۱۸).

وان ایجیزندورن و همکاران اظهار نموده‌اند که در ۸۰ درصد موارد با شناخت دلبستگی والدین، می‌توان سبک دلبستگی فرزندان آنها را نیز پیش‌بینی کرد. همچنین معتقدند والدین با دلبستگی ایمن، فرزندان با دلبستگی ایمن دارند (۱۹). برخی مطالعات نشان می‌دهد که والدین کودکان با نیازهای ویژه تنیدگی بیشتری را تجربه می‌کنند، و تنیدگی مراقب با دلبستگی نایمن در کودک رابطه دارد (۲۰). وجود یک کودک با نیاز ویژه تأثیراتی عمیق بر روی خانواده به خصوص بر والدین می‌گذارد. از جمله مهم‌ترین تأثیرات می‌توان به اختلال در رابطه مراقب - کودک اشاره کرد. این اختلال در رابطه می‌تواند انواع مختلفی از دلبستگی نایمن را در کودک به وجود آورد (۲۱ و ۲۲). مهم‌ترین هدف دوران نوجوانی تحول یک هویت شخصی است. فرایند تحول هویت یک فرآیند پیش‌رونده است که شامل یکپارچه‌سازی آگاهانه اعتقادات فرد راجع به خودش، اعتقاد فرد راجع به اینکه

نتایج نشان می‌دهد که پرسشنامه سبک هویت از ضریب اعتبار و همسانی درونی مناسبی برخوردار است (۲۶).

۳. پرسشنامه سبک دلبستگی: این پرسشنامه توسط کولینز و رید در سال ۱۹۹۰ طراحی شد. این مقیاس شامل خودارزیابی از مهارت‌های ایجاد روابط و شیوه شکل‌دهی روابط دلبستگی نسبت به چهره‌های دلبستگی نزدیک است و شامل ۱۸ گویه است که در یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (از به هیچ‌وجه با خصوصیات من تطابق ندارد = ۱ تا کاملاً با خصوصیات من تطابق دارد = ۵) نمره‌گذاری می‌شود و دارای ۳ خرده‌مقیاس وابستگی، نزدیک بودن، و اضطراب است (۱۹). در پژوهش پاکدامن اعتبار آزمون با استفاده از بازآزمایی ۰/۹۵ به دست آمد و روایی محتوایی و صوری آن تأیید شد.

ج) روش اجرا: جهت انتخاب افراد نمونه مجوزهای لازم از کمیته علمی و اخلاقی آموزش و پرورش گرفته شد و پرسشنامه‌ها مورد تأیید قرار گرفتند. همچنین آزمودنی‌ها قبل از آغاز پژوهش رضایت کتبی خود را برای حضور در پژوهش اعلام کردند و سپس از دانش‌آموزان خواسته شد تا به تمام پرسش‌ها پاسخ دهند و در صورتی که متوجه سؤالی نشدند و یا عبارتی نامفهوم بود از معلم کمک بخواهند. توضیح اصطلاحات و عبارات و شرح سؤال به کمک دبیران و کارمندان مؤسسه انجام شد. همچنین به افراد نمونه و خانواده‌های آنها اطمینان داده شد که اطلاعات به دست آمده به صورت جمعی جهت انجام کار پژوهشی مورد تحلیل قرار می‌گیرد و اطلاعات هر فرد کاملاً محرمانه باقی می‌ماند.

یافته‌ها

در جدول ۱ اطلاعات جمعیت‌شناختی گروه نمونه گزارش شده است.

درون‌گرایی، روان‌آزردگی‌گرایی، و روان‌گسستگی‌گرایی است که به شکل بله و خیر به ارزیابی نظر پاسخ‌گویان می‌پردازد. این آزمون در سال ۱۳۷۲ توسط رحیمی نژاد روی دانش‌آموزان ۱۸-۱۲ ساله تهرانی هنجاریابی شده است و اعتبار و روایی قابل قبولی برای آن گزارش شده است (۲۴). کاویانی و همکاران امکان بکارگیری پرسش‌نامه را در ایران بر روی جمعیت جوان بررسی نمودند و پس از ترجمه پرسش‌نامه و انطباق زبان‌شناختی و فرهنگی به بررسی روایی محتوایی روی یک گروه از دانشجویان رشته‌های مختلف دانشگاه‌های تهران و شیراز پرداختند و روایی آن تأیید شد. ضریب‌های همبستگی به‌دست‌آمده در بازآزمایی برون‌گرایی - درون‌گرایی ۰/۸۸، روان‌گسستگی‌گرایی ۰/۷۶، و روان‌آزردگی‌گرایی ۰/۸۸ بود.

۲. پرسشنامه سبک‌های هویت: این پرسشنامه توسط برزونسکی ابداع شد و حاوی ۴۰ گویه و سه خرده‌مقیاس سبک اطلاعاتی، سبک هنجاری، و سبک سردرگم/اجتنابی است که در یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (از کاملاً مخالف = ۱ تا کاملاً موافق = ۵) به ارزیابی نظر پاسخ‌گویان می‌پردازد. برزونسکی اعتبار این پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ در بعد اطلاعاتی ۰/۶۲ در بعد هنجاری ۰/۶۶ و در بعد سردرگم - اجتنابی، ۰/۷۳ گزارش داده است. به علاوه با استفاده از روش تحلیل عاملی ۵۳ درصد از واریانس آزمون توسط عامل‌های آن تبیین می‌شود (۲۸). غضنفری، پژوهشی با هدف اعتبار و هنجاریابی پرسشنامه سبک هویت انجام داده است و برای ارزیابی و سنجش همسانی درونی پرسشنامه سبک هویت، ضریب آلفای کرونباخ بر روی داده‌های اصلی را محاسبه کرده است و نتایج ضرایب همسانی درونی پرسشنامه عبارت‌اند از: سبک هویت اطلاعاتی ۰/۶۷، سبک هویت هنجاری ۰/۵۲ و سبک هویت سردرگم - اجتنابی ۰/۶۲ و این

جدول ۱: اطلاعات جمعیت شناختی دانش‌آموزان با آسیب شنوایی

متغیر	سطوح	فراوانی
محل سکونت	شهر	۱۸
	روستا	۴۴
جنسیت	دختر	۳۷
	پسر	۲۵
سن	زیر ۱۰ سال	۱۸
	۱۰ تا ۱۲	۲۲
	۱۲ تا ۱۴	۲۲

که می‌توان گفت میانگین نمرات گروه نمونه در سبک سردرگم/اجتنابی بیشتر از میانگین نمرات در سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری است. همچنین میانگین و انحراف معیار در ابعاد شخصیت شامل روان‌گسستگی گرای (۴/۵، ۱/۶۷)، روان‌آزدگی گرای (۱۵/۲۰، ۲/۵۰) و برون‌گرایی (۱۳/۹۶، ۲/۲۳) به‌دست آمده است. برای بررسی رابطه بین متغیرها از همبستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۲ گزارش شده است.

بر اساس نتایج به‌دست آمده جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد سبک دلبستگی نایمن اضطرابی/دوسوگرا (۱۵/۹، ۳/۸۷) نمرات سبک دلبستگی نایمن (۱۶/۲، ۳/۲۲) و سبک دلبستگی ایمن (۱۳/۱۱، ۲/۹۳) که اطلاعات نشان می‌دهد میانگین و انحراف استاندارد سبک دلبستگی نایمن از میانگین و پراکندگی نمرات سبک دلبستگی ایمن بیشتر است. در متغیر سبک هویت، میانگین و انحراف استاندارد سبک هویت اطلاعاتی (۲۹/۳۰، ۶/۶۳)، سبک هویت هنجاری (۲۹/۳۸، ۴/۷۸) و سبک هویت سردرگم/اجتنابی (۳۰/۵۱، ۵/۸۳) بود؛

جدول ۲: نتایج همبستگی بین سبک‌های دلبستگی و سبک هویت و ابعاد شخصیت

سردرگم	هنجاری	اطلاعاتی	روان‌گسستگی گرای	روان‌آزدگی گرای	برونگرایی
۰/۴۱۲ ^{oo}	۰/۰۰۶	-۰/۰۲۱	-۰/۱۵۱	۰/۰۷	-۰/۰۳۳
۰/۰۴۱	۰/۰۷۹	-۰/۱۹۹	-۰/۰۲۱	-۰/۲۳۷	-۰/۱۳۷
-۰/۰۷۲	۰/۰۲۷	۰/۱۲۴	۰/۲۱۳	-۰/۰۳۵	۰/۰۸۸
-۰/۱۴۷	-۰/۱۰۶	۰/۱۲۱			
۰/۰۸۶	۰/۰۱۸	۰/۰۴			
-۰/۰۶۴	-۰/۱۵۸	-۰/۰۰۹			

همبستگی ندارند. همچنین نتایج حاصل از همبستگی بین ابعاد شخصیت و سبک هویت نشان می‌دهد، ابعاد شخصیت با هیچ‌یک از سبک‌های هویت همبستگی ندارد.

بر اساس نتایج ارائه شده در جدول ۲ سبک دلبستگی اضطرابی با سبک‌های هویت سردرگم دارای همبستگی (۰/۴۱۲) است. نتایج جدول همچنین نشان می‌دهد سبک‌های دلبستگی اجتنابی و ایمن با سبک‌های هویت و ابعاد شخصیت

نتایج مربوط به فرضیه دوم پژوهش یعنی پیش‌بینی ابعاد شخصیتی بر اساس سبک‌های دلبستگی در جدول ۳ گزارش شده است.

جدول ۳: آماره‌های رگرسیون سبک‌های دلبستگی و ابعاد شخصیت

ابعاد شخصیت	عوامل پیش‌بین	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد شده		سطح معناداری
		B	خطای انحراف	β	t	
روان‌گسستگی‌گرایی	ضریب ثابت	۳/۸۶۶	۱/۴۵		۲/۶۷	۰/۰۱
	اضطرابی	-۰/۰۴۸	۰/۰۵۲	-۰/۱۲۱	-۰/۹۲۵	۰/۳۵۹
	اجتنابی	۰/۰۰۳	۰/۰۵۹	۰/۰۰۶	۰/۰۴۶	۰/۹۶۳
روان‌آزردگی‌گرایی	ایمن	۰/۱۱۸	۰/۰۷۹	۰/۱۹۴	۱/۵	۰/۱۳۹
	ضریب ثابت	۱۶/۹۵۱	۲/۱۹۳		۷/۷۳	۰/۰۰۰
	اضطرابی	۰/۰۶۲	۰/۰۷۹	۰/۱۰۲	۰/۷۸۷	۰/۴۳۴
برون‌گرایی	اجتنابی	-۰/۱۷۷	۰/۰۸۹	-۰/۲۵۳	-۱/۹۷۷	۰/۰۵۳
	ایمن	-۰/۰۲۸	۰/۱۱۹	۰/۰۳۱	-۰/۲۳۸	۰/۸۱۳
	ضریب ثابت	۱۴/۳۲۳	۲/۰۰۶		۷/۱۳۹	۰/۰۰۰
	اضطرابی	-۰/۰۰۰۰۴	۰/۰۷۳	۰/۰۰۰	-۰/۰۰۱	۰/۹۹۹
	اجتنابی	-۰/۰۸۳	۰/۰۸۲	-۰/۱۳۴	-۱/۰۱۹	۰/۳۱۳
	ایمن	۰/۰۶۸	۰/۱۰۹	۰/۰۸۱	۰/۶۲	۰/۵۳۸

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود مؤثرترین عامل پیش‌بینی ضریب ثابت است با $B = ۳/۸۶۶$ و سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و ایمن هر کدام به ترتیب با ضرایب $۰/۰۰۳$ ، $-۰/۰۴۸$ و $۰/۱۱۸$ عوامل پیش‌بین ناچیزی هستند نشان از عدم تأثیر معنادار آنها بر بعد شخصیتی روان‌گسستگی‌گرایی است ($p > ۰/۰۵$). در بعد برون‌گرایی مؤثرترین عامل پیش‌بینی ضریب ثابت است با $B = ۱۶/۹۵۱$ و سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و ایمن هر کدام به ترتیب با ضرایب $۰/۰۶۲$ ، $-۰/۱۷۷$ و $-۰/۰۲۸$ عوامل پیش‌بین ناچیزی‌اند که نشان از عدم تأثیر معنی‌دار آنها بر بعد شخصیتی روان‌آزردگی‌گرایی است ($p > ۰/۰۵$). در بعد برون‌گرایی مؤثرترین عامل پیش‌بینی ضریب ثابت است با $B = ۱۴/۳۲۳$ و سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و ایمن هر کدام به ترتیب با ضرایب $۰/۰۰۰$ ، $-۰/۰۰۱$ و $۰/۰۸۱$ عوامل پیش‌بین ناچیزی هستند که نشان از عدم تأثیر معنی‌دار آنها بر بعد شخصیتی برون‌گرایی است ($p > ۰/۰۵$). بنابراین هیچ‌کدام از سبک‌های دلبستگی قادر به پیش‌بینی هیچ‌یک از ابعاد شخصیت نیستند یا به عبارت دیگر بر ابعاد شخصیت اثر ندارند ($p > ۰/۰۵$). در جدول ۴ نتایج فرضیه سوم مبنی بر پیش‌بینی ابعاد شخصیتی بر اساس سبک‌های هویت ارائه شده است.

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود مؤثرترین عامل پیش‌بینی ضریب ثابت است با $B = ۳/۸۶۶$ و سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و ایمن هر کدام به ترتیب با ضرایب $۰/۰۰۳$ ، $-۰/۰۴۸$ و $۰/۱۱۸$ عوامل پیش‌بین ناچیزی هستند نشان از عدم تأثیر معنادار آنها بر بعد شخصیتی روان‌گسستگی‌گرایی است ($p > ۰/۰۵$). در بعد روان‌آزردگی‌گرایی مؤثرترین عامل پیش‌بینی ضریب ثابت است با $B = ۱۶/۹۵۱$ و سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و ایمن هر کدام به ترتیب با ضرایب $۰/۰۶۲$ ، $-۰/۱۷۷$ و $-۰/۰۲۸$ عوامل پیش‌بین ناچیزی‌اند که نشان از عدم تأثیر معنی‌دار آنها بر بعد شخصیتی روان‌آزردگی‌گرایی است ($p > ۰/۰۵$). در بعد برون‌گرایی مؤثرترین عامل پیش‌بینی ضریب ثابت است با $B = ۱۴/۳۲۳$ و سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و ایمن هر کدام به ترتیب با ضرایب $۰/۰۰۰$ ، $-۰/۰۰۱$ و $۰/۰۸۱$ عوامل پیش‌بین ناچیزی هستند که نشان از عدم تأثیر معنی‌دار آنها بر بعد شخصیتی برون‌گرایی است ($p > ۰/۰۵$). بنابراین هیچ‌کدام از سبک‌های دلبستگی قادر به پیش‌بینی هیچ‌یک از ابعاد شخصیت نیستند یا به عبارت دیگر بر ابعاد شخصیت اثر ندارند ($p > ۰/۰۵$). در جدول ۴ نتایج فرضیه سوم مبنی بر پیش‌بینی ابعاد شخصیتی بر اساس سبک‌های هویت ارائه شده است.

جدول ۴: آماره‌های رگرسیون سبک‌های هویت و ابعاد شخصیت

ابعاد شخصیت	عوامل پیش‌بین	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد شده	
		B	خطای انحراف	β	t
روان‌گسستگی‌گرایی	ضریب ثابت	۵/۲۴۸	۱/۵۴۲		۳/۴۰۳
	اضطرابی	۰/۰۵	۰/۰۳۴	۰/۲	۱/۴۶۱
	اجتنابی	-۰/۰۱۷	۰/۰۴۹	-۰/۰۴۹	-۰/۳۴۷
	ایمن	-۰/۰۵۵	۰/۰۴۳	۰/۱۹۶	-۱/۳۰۳
روان‌آزردگی‌گرایی	ضریب ثابت	۱۴/۲۵۵	۲/۴۰۶		۵/۹۲۶
	اضطرابی	۰/۰۰۴	۰/۰۵۳	۰/۰۱	۰/۰۷۴
	اجتنابی	-۰/۰۱۳	۰/۰۷۶	-۰/۰۲۵	-۰/۱۷۲
	ایمن	۰/۰۴	۰/۰۶۶	۰/۰۹۴	۰/۶۰۶
برون‌گرایی	ضریب ثابت	۱۶/۰۱۳	۲/۱۳۳		۷/۵۰۷
	اضطرابی	۰/۰۰۵	۰/۰۴۷	۰/۰۱۶	۰/۱۱۴
	اجتنابی	-۰/۰۷۶	۰/۰۶۸	-۰/۱۶۲	-۱/۱۱۸
	ایمن	۰/۰۰۱	۰/۰۵۹	۰/۰۰۳	۰/۰۱۸

بر اساس نتایج ارائه شده در جدول ۴، بعد شخصیتی روان‌گسستگی‌گرایی مؤثرترین عامل پیش‌بینی ضریب ثابت است با $B = 5/248$ و سبک‌های هویت اطلاعاتی و هنجاری و سردرگم هر کدام به ترتیب با ضرایب $0/05$ ، $-0/017$ و $-0/055$ عوامل پیش‌بین ناچیزی هستند که نشان از عدم تأثیر معنی‌دار آنها بر بعد شخصیتی روان‌گسستگی‌گرایی است ($p > 0/05$). در بعد شخصیتی روان‌آزردگی‌گرایی مؤثرترین عامل پیش‌بینی ضریب ثابت است با $B = 14/255$ و سبک‌های هویت اطلاعاتی هنجاری و سردرگم هر کدام به ترتیب با ضرایب $0/004$ ، $-0/013$ و $0/04$ عوامل پیش‌بین ناچیزی هستند که نشان از عدم تأثیر معنادار آنها بر بعد شخصیتی روان‌آزردگی‌گرایی است ($p > 0/05$). در بعد شخصیتی برون‌گرا سبک‌های هویت اطلاعاتی هنجاری و سردرگم هر کدام به ترتیب با ضرایب $0/001$ ، $0/005$ ، $-0/076$ و $0/001$ عوامل پیش‌بین ناچیزی هستند که نشان از عدم تأثیر معنادار آنها بر بعد شخصیتی برون‌گرا است ($p > 0/05$)؛ بنابراین همان‌گونه که در جدول مشاهده می‌شود هیچ‌کدام از سبک‌های هویت قادر به پیش‌بینی هیچ‌یک از ابعاد شخصیت نیستند یا به عبارت دیگر بر ابعاد شخصیت اثر ندارند ($p > 0/05$).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه ابعاد شخصیت با سبک‌های دلبستگی و سبک‌های هویت در دانش‌آموزان با آسیب‌شنوایی بود. بر اساس نظریه بالبی (۲۸) دلبستگی درونی افراد بر اساس روابط با مراقبان اولیه‌شان بنا نهاده می‌شود و این چارچوب شناختی را برای فرد در برقراری روابط اجتماعی آینده‌اش مهیا می‌کند. اریکسون به نقل از وایت و واملر وین (۲۹) هویت را مفهوم سازمان‌یافته‌ای از «خود» می‌داند و از ارزش‌ها، باورها و اهدافی که فرد بدان پایبند است، تشکیل شده است. اریکسون معتقد است که شکل‌گیری موفق هویت در نوجوانی و با گذشت زمان و بر اساس تجربیات حاصل از برخوردهای صحیح اجتماعی صورت می‌گیرد (۳۰). در تعریف هویت استمرار شخصیت به‌عنوان یک واژه کلیدی به کار می‌رود. استمرار شخصیت به این معنی است که فرد در طول زمان و مکان همان شخص است و نه شخص دیگر (۳۱). نتایج به‌دست آمده از پژوهش حاضر نشان داد که فراوانی سبک دلبستگی اضطرابی و اجتنابی بیشتر از سبک دلبستگی ایمن است و میانگین نمرات گروه نمونه در سبک دلبستگی اضطرابی/دوسوگرا و سبک اجتنابی بیشتر از میانگین نمره

سبک ایمن این گروه است. همچنین فراوانی سبک هویت سردرگم / اجتنابی بیشتر از سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری در گروه نمونه است ولی میانگین نمرات سه سبک هویت به هم نزدیک بود. نتایج همبستگی نشان داد فقط سبک دلبستگی اضطرابی با سبک‌های هویت سردرگم رابطه دارد.

نوجوانان با آسیب شنوایی در کودکی در تعامل با اطرافیان بیشتر سبک دلبستگی اضطرابی / دوسوگرا را کسب می‌کنند که نشان می‌دهد این افراد معمولاً به دیگران با نوعی شک و ظن روبه‌رو می‌شوند و غالباً تمایلی به نزدیک شدن با دیگران ندارند و نگرانند که طرف مقابلشان متقابلاً به احساس‌های آنها پاسخ ندهد؛ و همچنین سبک هویت آنها از نوع اجتنابی است که موجب می‌شود همواره تلاش کنند که از مواجهه با مسائل فردی، تعارضات و تصمیمات اجتناب کنند. بین سبک دلبستگی اضطرابی / دوسوگرا و سبک هویت سردرگم رابطه مثبت و معنادار وجود دارد و با پژوهش‌های امانی و همکاران (۱) و مؤمنی و همکاران (۱۱) همخوانی دارد.

نتایج به‌دست آمده از پژوهش نشان داد که هیچ کدام از ابعاد شخصیت با هیچ یک از سبک‌های دلبستگی همبستگی معنادار ندارند اما جدول توزیع فراوانی ابعاد شخصیت نشان می‌دهد که نمرات روان آزرده‌گی گرایبی در این افراد بالا بوده است. همچنین نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه بیانگر عدم تأثیر معنی‌دار سبک‌های دلبستگی بر بعد شخصیتی روان آزرده‌گی گرایبی بود. نتایج به‌دست آمده از رگرسیون سبک‌های دلبستگی و بعد شخصیت برون‌گرا نشان می‌دهد سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و ایمن هیچ کدام تأثیر معناداری بر برون‌گرایی ندارد ($p > 0/05$)؛ بنابراین هیچ کدام از سبک‌های دلبستگی قادر به پیش‌بینی هیچ یک از ابعاد شخصیت نیستند. زارعی و همکاران (۳۲) در پژوهش خود نشان دادند که سبک دلبستگی ایمن با روان آزرده‌گی گرایبی رابطه منفی دارد و همچنین، این سبک با صفات شخصیت برون‌گرایی و گشادگی به تجربه، وظیفه‌شناسی و خوشایندی رابطه مثبت دارد.

همبستگی بین ابعاد شخصیت و سبک هویت نشان می‌دهد که هیچ کدام از ابعاد شخصیت با هیچ یک از سبک‌های هویت همبستگی معنی‌دار ندارند ($p > 0/05$). رگرسیون سبک‌های هویت و بعد شخصیت روان گسستگی گرایبی نیز نشان می‌دهد سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری، و سردرگم هیچ کدام تأثیر معناداری بر روان گسستگی گرایبی ندارد. نادری نوبندگان، مهرآور مؤمنی، و حسینیان (۳۳) در پژوهش خود نشان دادند که بین سبک اطلاعاتی و روان آزرده‌گی گرایبی رابطه منفی و بین همین سبک با ویژگی‌های باز بودن، برون‌گرایی، توافق و با وجدان بودن رابطه مثبت وجود دارد که ناهمسو با نتایج پژوهش حاضر است. تضاد نتایج به‌دست آمده با سایر پژوهش‌ها می‌تواند به دلیل نمونه محدود و یا خطای آزمودنی در پاسخ به پرسشنامه در مقیاس لیکرت باشد.

آسیب شنوایی به‌عنوان یک عامل محدودکننده در برقراری ارتباط نقش به‌سزایی در شکل‌گیری ویژگی‌های روانی و شخصیتی افراد ناشنوا دارد. شکل‌گیری و ادراک نمادهای فضایی در کودکان با آسیب شنوایی به‌صورت ادراک دیداری و کلی و گشتالتی انجام می‌گیرد. والدین این کودکان نمی‌توانند با آنها ارتباط کلامی برقرار کنند بنابراین توضیح برخی مسائل برای آنها پیچیده و دشوار می‌شود. بنابراین آنها بیشتر برای روشن کردن این مطالب با ایشان ارتباط برقرار نمی‌کنند و کودک هر روز بیشتر در ترس، نگرانی، و دلهره تنها می‌ماند؛ بنابراین، کام‌یافتگی که ناشی از ارتباط ضعیف است، می‌تواند منجر به مشکلات رفتاری یا هیجانی برای افراد با آسیب شنوایی شود و بر رفتار، ارتباط‌ها، و انگیزش آنها اثر بگذارد.

بنابراین افراد مطابق با سبک دلبستگی دوسوگرا / اضطرابی به شدت نسبت به بیگانگان مشکوک هستند. این کودکان به هنگام جدا شدن از والد یا پرستار، ناراحتی زیادی نشان می‌دهند اما با بازگشت آنها نیز به نظر نمی‌رسد که آرامش یافته‌اند (۱۰). پژوهش‌هایی که بر روی افراد سالم

انجام شده نشان دادند که سبک‌های دلبستگی بر روی صفات پنج عامل شخصیت تأثیرگذار هستند (۳۴). این پژوهش‌ها نشان داده‌اند که تجارب کودکی ممکن است بر روی ظرفیت افراد در تحول و پرورش سبک دلبستگی ایمن و به نوبه خود بر تحول ویژگی‌های شخصیت مثبت آنها در زندگی آینده تأثیر معناداری داشته باشد (۳۵). از آنجا که افراد ناشنوا سبک دلبستگی دوسوگرا/اضطرابی دارند این سبک بر تحول ویژگی‌های شخصیت مثبت آنها در زندگی تأثیر معناداری ندارد؛ بنابراین، افراد ناشنوا از زندگی رضایت ندارند و ممکن است احساس بهتری از تمام جنبه‌های شخصی و اجتماعی‌شان نداشته باشند. سبک هویت متداول بین افراد ناشنوا از نوع سردرگم است (۳۶) که منجر به بروز ویژگی‌هایی چون راهبردهای مقابله هیجان‌مدار (۳۷)، مهار بیرونی (۳۸)، راهبردهای تصمیم‌گیری غیرانطباقی (۳۹)، تغییرپذیری مقطعی (۴۰)، و روان‌آزردگی‌گرایی (۳۲) می‌شود.

با توجه به اینکه نمره برون‌گرایی افراد نمونه پایین است بنابراین این افراد بیشتر ویژگی‌های درون‌گرایانه از خود بروز می‌دهند. با امور درونی سروکار دارند. می‌توان گفت آنها افرادی هستند که به درون توجه می‌کنند معمولاً تودار هستند و به درون‌نگری، وظیفه‌شناسی، کناره‌گیری از دیگران و گاهی ناآگاهی اجتماعی گرایش دارند. آنها تمایل دارند که به تنهایی کار کنند و برتری آنها ضرورتاً استفاده از هوش در مورد اشیاء و عقاید، جدای از دیگران است. علاقه‌مند به احساسات و افکار خودشان، نیازمند به داشتن قلمرو شخصی، کم‌حرف، ساکت و متفکرند و دوستان زیادی ندارند. در ارتباط برقرار کردن با افراد جدید مشکل دارند. به سکوت و تمرکز علاقه‌مندند. در بین انبوه مردم بودن آنها را خسته می‌کند. معمولاً کم‌رو هستند. در کشان مشکل است. اهل ایده و عقاید نو هستند، می‌توان گفت ناتوانی در شنیدن و صحبت کردن این ویژگی‌ها را تشدید می‌کند. معمولاً احساساتشان را بیان نمی‌کنند.

از جمله محدودیت‌های این پژوهش عبارت‌اند از: تعداد افراد جامعه پژوهش محدود بوده و از شیوه نمونه‌گیری در دسترس استفاده شده است. درک گشتالتی افراد با آسیب شنوایی از نمادها و مفاهیم درک پرسشنامه‌ها را برای این افراد بسیار دشوار کرد. درک مقیاس لیکرت در نظر گرفته شده برای پاسخ‌گویی در پرسشنامه‌ها برای افراد با آسیب شنوایی سخت بود و پاسخ‌گویی را برای این گروه دشوار کرد. بیشتر افراد گروه نمونه ساکن طبقات اجتماعی اقتصادی پایین بوده و با مفاهیم انتزاعی آشنا نبودند. تعداد پرسشنامه‌ها و تعداد زیاد پرسش‌های هر پرسشنامه منجر به طولانی شدن زمان پاسخ‌دهی و خستگی آنها می‌شد.

از آنجایی که کار با افراد با آسیب شنوایی به دلیل محدودیت ارتباطی‌شان مستلزم زمان طولانی است. پیشنهاد می‌شود پژوهش در این زمینه با صرف وقت و حوصله فراوان انجام شود. در پژوهش‌های مربوط به افراد با آسیب شنوایی به ضریب هوشی و سطح طبقاتی آنها نیز توجه شود. تا حدودی با زبان اشاره و گفتارخوانی و نمادهای رایج بین افراد با آسیب شنوایی آشنا شوید. حتماً از یک یا چند نفر متخصص به زبان اشاره کمک بخواهید. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی نوع آسیب شنوایی و میزان ناشنوایی و زمان شروع آن مورد توجه قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی جامعه آماری گسترده‌تر و شیوه نمونه‌گیری دقیق‌تری استفاده شود.

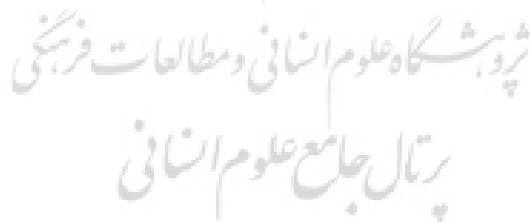
تشکر و قدردانی: لازم است از همکاری صمیمانه کلیه بزرگوارانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، به‌ویژه والدین و معلمان کودکان با آسیب شنوایی موسسه آموزشی امام صادق در استان مازندران تقدیر و تشکر به عمل آوریم.

تضاد منافع: بدین وسیله نویسندگان پژوهش حاضر اعلام می‌کنند اثر حاضر یک پژوهش مستقل بوده و هیچ‌گونه تضاد منافی با سازمان و اشخاص دیگر ندارد.

References

1. Amani R, Majzooobi M. The predict of identity styles through attachment styles . CPAP. 2011; 2 (5): 13-24. [Persian].
2. Kaplan A, Flum H. Achievement goal orientations and identity formation styles. Educational Research Review. 2010; 5(1): 50-67.
3. Crocetti E, Erentaitė R, Žukauskienė R. Identity styles, positive youth development, and civic engagement in adolescence. J Youth Adolesc. 2014;43(11): 1818-28.
4. Koepke S, Denissen JJ. Dynamics of identity development and separation–individuation in parent–child relationships during adolescence and emerging adulthood– A conceptual integration. Developmental Review. 2012; 32(1): 67-88.
5. Berzonsky MD. Identity formation: The role of identity processing style and cognitive processes. Personality and Individual Differences. 2008;44(3): 645-55.
6. Bersonsky M. Identity style, parental authority and identitycommitment. J Youth Adolesc. 2004; 33(3): 13-20.
7. Berzonsky MD, Kuk LS. Identity style, psychosocial maturity, and academic performance. Personality and Individual Differences. 2005; 39(1): 235-47.
8. Abolmaali KH, Afzali Ghadi M, Bidkhorri S. Prediction of anger control based on identity styles among female adolescents. Psychological Research. 2015;18(1): 35-44. [Persian].
9. Daneshpur Z, Ghanaei Z, Shekari O, Zain Abadi HR. Predicts of social intimacy based on identity styles commitment and gender. Research New Psychological. 2007; 2(7): 51 -81. [Persian].
10. Bowlby J. Attachment and loss. London: Hogarth;1969.
11. Lyons-Ruth K. Dissociation and the parent– infant dialogue: A longitudinal perspective from attachment research. Attachment. 2015;9(3): 253-76.
12. Akbarian F, Moradi A. The Structural model of attachment style relationships, autobiographical memory and identity style. Journal of Thought Behavior in Clinical Psychology. 2013; 8 (28): 57-66. [Persian].
13. Schwartz SJ, Luyckx K, Crocetti E. What have we learned since Schwartz (2001)?: A reappraisal of the field of identity development. In:McLine KC, Syed S, editor. The Oxford handbook of identity development. New York: Oxford; 2015, PP: 539-61.
14. Kerns KA, Brumariu LE. Is insecure parent–child attachment a risk factor for the development of anxiety in childhood or adolescence? Child Dev Perspect. 2014; 8(1): 12-7.
15. Kim S, Sharp C, Carbone C. The protective role of attachment security for adolescent borderline personality disorder features via enhanced positive emotion regulation strategies. J Pers Disord. 2014; 5(2): 125-36.
16. Shamloo S. Theory in the personality psychology. Tehran: Roshed; 2011. [Persian].
17. Gilles A. Effectiveness of a preventive campaign for noise-induced hearing damage in adolescents. Int J Pediatr Otorhinolaryngol. 2014; 78(4): 604-9.
18. Lin FR, Ferrucci L, An Y, Goh JO, Doshi J, Metter EJ, Davatzikos C, Kraut MA, Resnick SM. Association of hearing impairment with brain volume changes in older adults. Neuroimage. 2014; 90: 84-92.
19. Van Ijzendoorn MH, Bakermans- Kranenburg M. Maternal sensitivity and Infant temperament in the formationond Attachment. In: Bremner G, Slater A, Editors. Theories of infant development. First edition. New York: WileyBlackwell; 2004, PP: 233-57.
20. Weisel A, Kamara A. Attachment and individuation of deaf/ hard-of-hearing and hearing young adults. J Deaf Stud Deaf Educ. 2005; 10(1): 51-62.
21. Perry JA, Silvera DH, Neilands TB, Rosenvinge JH, Hanssen T. A study of the relationship between parenta bonding, self-concept and eating disturbances in Norwegian and American college populations. Eat Behav. 2008; 9(1): 13-24

22. Van Zomeren M, Postmes T, Spears R. Toward an integrative social identity model of collective action: A quantitative research synthesis of three socio-psychological perspectives. *Psychol Bull.* 2008; 134(4): 504-35.
23. Bronfenbrenner U. Ecology of the family as a context for human development: Research perspectives. *Developmental Psychology.* 1986; 22(6): 723 – 742.
24. Rahimi Nejad A. Standardization personality questionnaire adolescents Eysenck in male and female adolescents Tehran. *Journal Psychology and Education (Tehran University).* 2003; 33(1): 29-54.[Persian].
25. Kaviani H, Pournasseh M, Mousavi AS. Standardization and validation of the revised Eysenck personality questionnaire in the Iranian population. *Journal of Psychiatry and Psychology of Iran.* 2005;11 (3): 304-311. [Persian].
26. Ghazanfari A. Validation and standardization of identity style questionnaire(ESI-6G). *Journal of Educational Studies and Psychology.* 2004; 5(1): 81-94. [Persian].
27. Pakdaman SH. Residual reactive attachment disorder in adolescence. *Journal of Developmental Psychology.* 2005; 1(3): 1-10. [Persian].
28. Bowlby J. Attachment and loss: Separation: Anxiety and anger. New York: Basic Books; 1973.
29. White JM, Wampler RS, Winn KI. The Identity Style Inventory A Revision with a sixth-grade reading level (ESI-6G). *J Adolesc Res.* 1998; 13(2): 223-45.
30. Schwartz SJ. A new identity for identity research: Recommendations for expanding and refocusing the identity literature. *J Adolesc Res.* 2005; 20(3): 293-308.
31. Mujembari AK, Sharifi HP, Looyeh MY. Identity detection models among Iranian adolescents. *Procedia-Social and Behavioral Sciences.* 2011; 30: 803-811.
32. Zarei A, Karami Boldaji R, Heydari H, Hosseinkhanzadeh A, Baharloo G. Prediction of the five-factor personality traits of students based on adult attachment styles. *Journal - Research in Cognitive and Behavioral Sciences.* 2014;4(1): 167-180. [Persian].
33. Navidgaini Z, Mehravarmō'meni J, Hoseinian S. Providing a conceptual model for explaining the relationship between identity styles, neo personality traits and perfectionism. *Journal of Psychological Methods and Models.* 2014; 4(16): 85-99.

The Relationship between Personality Dimensions with Attachment Styles and Identity Styles in Student with Hearing Impairment

Shanaz Mohammadi¹, Sayed Ali Kazemi Rezaei*², Hamed Gasemi Argene³, Sayed Vali Kazemi Rezaei⁴, Sayed Adele Mousavi⁵

1. Assistant Professor, Department of Clinical Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran

2. M.A. Student in Clinical Psychology, Kharazmi University, Tehran, Iran

3. Ph.D. Student in Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran

4. Ph.D. Student of Psychology, Islamic Azad University of Kermanshah, Kermanshah, Iran

5. B.A. Student of Clinical Psychology, Kharazmi University, Tehran, Iran

Received: July 02, 2016

Accepted: November 12, 2016

Abstract

Background and Purpose: Attachment style and identity style as two important components of personality have always been considered by researchers. Therefore, the purpose of this study was to examine the relationship between personality dimensions with attachment styles and identity styles in students with hearing impairment. For data analysis, correlation and multiple regression were used.

Method: The method of this study was descriptive and correlational. The statistical population consisted of all deaf male students (under 14 years old) who were studying at Imam Sadegh Educational Institute in Mazandaran province in the 2015-2016 academic year that 62 students were selected by sampling method as sample. For collecting data, Eysenck personality questionnaire (Eysenck, 1975), attachment style (Collins & Reid, 1990), and identity style questionnaire (Berzonski, 1989) were used.

Results: The results of correlation and regression analysis showed that only anxiety attachment style with confused identity styles in students with hearing impairment has a significant correlation (0.412). There is no significant correlation between avoidant and secure attachment styles with identity styles. Also, the results showed that none of the dimensions of personality were able to predict attachment styles and identity styles of students with hearing impairment ($P > 0.05$).

Conclusion: Based on the results of this study, only with regard to the attachment style and identity style, it is not possible to predict the mental attributes of people with hearing impairment such as suspicion of the surrounding people. Therefore, other variables should also be studied.

Keywords: Personality, attachment styles, identity styles, hearing impairment

Citation: Mohammadi S, Kazemi Rezaei SA, Gasemi, HA Kazemi, SVR, Mousavi SA. The relationship between personality dimensions with attachment styles and identity styles in student with hearing impairment. Quarterly Journal of Child Mental Health. 2017; 4(1): 88-98.

*Corresponding author: Sayed Ali kazemi Rezaei, M.A. Student in Clinical Psychology, Kharazmi University, Tehran, Iran.
Email: Ali.Kazemi8989@gmail.com Tel: (+98) 021- 88329220